



INFORMACIJE

RIC NOVO MESTO,
Topliška cesta 2, 8000 Novo mesto
Telefon: 07 39 34 550
Mobitel: 031 305 522
E-pošta: ric@ric-nm.si
Spletna stran: www.ric-nm.si

Besedilo: Barbara Hudoklin

Fotografije: Barbara Hudoklin, Anja Plut

Prevod v romščino: Silvija Šajnovič



REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT



RAZVOJNO
IZOBRAŽEVALNI
CENTER NOVO MESTO



Naložba v vašo prihodnost
OPRAVILNO DELNO FINANCIRANJE EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

PROJEKT

**Splošno neformalno izobraževanje odraslih
(SNIO)**

Učimo in igrjamo se skupaj

Sikavamope i kelamo pe skupa

PRIROČNIK

Junij 2014

ŽIVALSKO VRTO - ŽIVALSKI VRT



V živalskem vrtu Ljubljana gojijo predstavnike domorodnih in tujerodnih vrst. Prevladujejo sesalci in ptiči, gojijo pa tudi plazilce, dvoživke in nekaj vrst žuželk, pajkov in polžev. Skupaj 500 osebkov + žuželke, ki jih uvrščamo v 119 vrst in 14 pasem.

Med seboj si živalski vrtovi (ki so v Evropskem združenju živalskih vrtov), živali ne prodajajo, temveč izmenjujejo.

Za vsako vrsto živali skrbita dva ali štirijske oskrbniki, odvisno od velikosti in zahtevnosti živali ali ograde. Vsak dan živalim počistijo prostore, opazujejo njihovo telo, vedenje in zdravje, jih nahranijo enkrat ali dvakrat na dan, odvisno od vrste živali in njihovih potreb ter jih po potrebi odpeljejo k veterinarju.

SAP - KAČA



V Sloveniji poznamo dve strupeni kači, modrasa in gada. Modras ima na hrbtu ima cik-cak vzorec in na koncu gobca značilno prifrknjeno konico, zaradi katere bi ga le stežka zamenjali s katero drugo v Sloveniji

živečo kačo. Gad je se od nestrupenih loči po navpični, zoženi zenici, čokatosti in cik - cak vzorcu na hrbtu.

ARJAVO MIDVIDO – RJAVI MEDVED



Ima do 440 kg in do 2,8 m. V naravi jih živi okoli 200.000. Samo samica skrbi za mladiče, ki so ob rojstvu veliki kot morski prašički. Na svetu živi 7 vrst medvedov. Medvedi so največji sesalci, ki lahko preživijo pol leta brez da bi jedli.

MORSKO LEVO – MORSKI LEV



Samci so precej večji od samic – tehtajo lahko celo 275 kilogramov in v dolžino merijo do 220 centimetrov. Najbolj jim teknejo ribe, sipe in hobotnice, sicer pa niso prav izbirčni. Morski levi, katerih kožo pokriva dlaka, so sesalci. Njihovi daljni predniki so bile kopenske zveri.

ALPAKA



V živalskem vrtu boste srečali tudi alpeke, ki izvirajo iz Južne Amerike. Je udomačena vrsta južnoameriške kamele. Podobna je majhni lami. Živijo v čredah. Cenjena je predvsem njihova volna. Alpeke za razliko od lam, ne pljuvajo kar vse

povprek, temveč uporabijo pljuvanje predvsem za urejanje medsebojnih odnosov, znotraj črede.

KAPIBARA



Kapibara živi do 10 let in tehta do 66 kg. Velika je do 62 cm in dolga do 134 cm. Je največji glodavec na svetu. V jeziku Indijancev pomeni gospodar trave. Kapibaro se da zelo dobro udomačiti, celo tako da stoji na zadnjih nogah,

ali pa hodi na sprehod z povodcem.

ŽELVA

Želve sodijo med najstarejše plazilce. Pojavile so se pred 200 milijoni let in se vse do danes niso kaj dosti spremenile.



VODNA ANTILOPA

Težka je do 125 kg, visoka do 99 cm in dolga do 180 cm.



SLONO - AZIJSKI SLON



Sloni živijo v naravnem okolju v čredah, in sicer do 60 let. So rastlinojedi, torej jejo travo, liste in sadje. Nimajo naravnih plenilcev. Samica je breja 21 mesecev. V Afriki sloni neizprosno izginjajo, ker jih zaradi slonovine pobijajo pohlepni divji lovci.

ŽIRAFÁ



Žiráfá je najvišja med vsemi kopenskimi živalskimi vrstami. Njeno življenjsko okolje je Afrika, razen puščav ter pragozda. Lahko zraste do 6 m višine in teže 2000 kg. Je tudi hitra, saj lahko doseže hitrost do 50 km/h. Žirafe počivajo stoje, nekajkrat na noč pa se uležejo na bok za približno 20 minut in nato morajo zaradi pritiska teže ponovno vstati. Žirafe spijo le 1,9 h na dan, najmanj med vsemi sesalci.

PAV



Pav je domača žival, ki so jo vzgojili v Indiji pred mnogimi stoletji. Danes ga v Evropi gojijo predvsem zaradi lepega barvastega perja. Potrebuje veliko površino za sprehode in ima zelo glasne, prodorne krike. Samec je težek do 6 kg, samica pa do 4 kg.

GEPARD



Gepard je ustvarjen za hitre pospeške. V 5 s pospeši na 100 km/h. Teče s hitrostjo do 120 km/h. Telo ima mišičasto in vitko, noge so dolge in tanke ter z njimi dela do 8m dolge skoke.



MUNICA - ŠIMPANZ



Šimpanz je zelo pameten: uporablja orodja, rešuje probleme in celo pozna govorico znakov, s katerimi se šimpanzi sporazumevajo. So zelo radovedni in radi raziskujejo.

TIGRO - TIGER



Tigri spijo, ležijo in si negujejo kožuh 20 ur dnevno. Dejavní so le štiri ure. Razlog je v tem, da imajo relativno majhno srce v primerjavi s telesnim volumnom in niso vzdržljivi tako kot psi. Tigri so samotarji. Naenkrat lahko pojedó do 18 kg mesa, nato pa se več dni ne prehranjujejo. Tigrov je vedno manj, ker človek uničuje njihovo življenjsko okolje. Kitajci verjamejo, da je tiger naravni kralj.

KAMELA



Zelo dobro so prilagojene na življenje v težkih razmerah z malo vode in hrane. Pozimi sploh ne pije, poleti pa ne pije od 3 do 5 dni. V minuti spije do 20 l vode, naenkrat pa do 120 l vode.

NOJ



Je ptič neletalec in izvira iz Afrike. Ima dolg vrat in noge ter teče s hitrostjo okrog 65 km/h. Noj je težek do 156 kg in visok do 275 cm.



SURIKATA

Težke so do 980g. Živijo do 10 let. Surikate živijo v kardelu, ki šteje do 30 članov. Kadar je hrane dovolj živijo na področju velikem 15m².

PANTERSKI KAMELEON

Je nestrupen. Prehranjuje se z žuželkami. Zraste do 45 cm.



BRADATA AGAMA

Prihaja iz vzhodne Avstralije. Zraste do 60 cm. Je žuželke, male sesalce in zelišča. Je nestrupen.

PALIČNJAK

Je nestrupen. Velik je do 10 cm. Prehranjuje se z zelenimi listi rastlin.





SAOLA

Je kopitar, ki živi globoko v tropskem deževnem gozdu. Spada med ogrožene živalske vrste. Odkrili so jo šele v 20. stoletju.

MAČJI PANDA ALI RDEČI PANDA



Je rastlinojedi sesalec, ki se v glavnem prehranjuje z bambusovimi vršički. Živi na obronkih Himalaje, najti jih je mogoče v Indiji, Nepal, Butanu in na Kitajskem. Ima žareče rjavo rdečo dlako, vitke noge in dolg, košat rep. Je nočna žival.

POPAGAJKA - PAPIGA

Na svetu živi 372 vrst papig. Papige zelo dobro slišijo. Ima močne noge s štirimi prsti. Na jeziku ima veliko čutnic za okus, zato papige med vsemi pticami najboljše okušajo. Imajo ozke in zašiljene peruti, zato z njimi hitro letijo in spreminjajo smer leta med drevesnimi vejami. Papige so izredno inteligentne. Svoj IQ papige kažejo s tem, da se lahko naučijo posnemati človeški govor.



RUV - VOLK



Je največji predstavnik družine psov, razširjen po divjinah Evrope, Azije in Severne Amerike. Zaradi lova je marsikje že izginil. Združuje se v krdela in zaradi skupinskega lova se loteva tudi večjih živali. Zraste do 140 cm. Telo volka je prekrito z gosto zimsko dlako, ki ga varuje pred ohladitvijo.

ZLATOLIČNI GIBON



Spada v družino človeku podobne opice. Težke so do 8 kg. Po nekaterih podatkih živi v naravi le še 200 zlatoličnih gibbonov (v enem delu Vietnama), zato veljajo za ogroženo vrsto.

ROŽNATI PELIKAN

Je velik ptič iz družine pelikanov, ki je znan po svoji golši pod kljunom. Uporablja jo kot »mrežo« pri lovljenju rib, s katerimi se prehranjuje.



MUNICE - SAJMIRIJI

Sajmiriji izvirajo iz Južne Amerike in veljajo za prave "zmikavte". Zelo so inteligentni. Gre za ogroženo vrsto, ker izginja njihov naravni prostor (zaradi krčenja tropskega deževnega gozda).

JEŽO - JEŽEVEC

Ježevec izvira iz Afrike. Spada med glodavce. Je monogamna žival - par ostane celo življenje skupaj. Ko je ogrožen dvigne svoj bodičasti rep in bodice, da je videti še večji, s tem odžene napadalca, če pa to še



ni dovolj se zažene v njega ritensko, ali pa se kar naenkrat ustavi da se napadalec sam zabode.

